

ՄԻԱՄՆԱԿԱՆ ՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆ
2022

ՀԱՅՈՑ ԼԵԶՈՒ
ԵՎ
ՀԱՅ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

ԹԵՄԱՏ 3

Խմբի համարը

Նստարանի համարը

Հարգելի՛ դիմորդ

Խորհուրդ ենք տալիս առաջադրանքները կատարել ըստ հերթականության: Ուշադիր կարդա՛ յուրաքանչյուր առաջադրանք: Եթե չի հաջողվում որևէ առաջադրանքի անմիջապես պատասխանել, ժամանակը խնայելու նպատակով կարող ես դրան անդրադառնալ ավելի ուշ:

Թեստ-գրքույկի էջերի դատարկ մասերը կարելի է օգտագործել սևագրության համար: Ուշադիր եղի՛ր պատասխանների ձևաթուղթը լրացնելիս.

- ընտրովի պատասխանով առաջադրանքներում քո ընտրած տարբերակի համարին համապատասխանող վանդակում դի՛ր X նշանը (միևնույն սյունակի մեկից ավելի վանդակներում ցանկացած նշում կհամարվի սխալ),
- 33-38-րդ և 67-69-րդ առաջադրանքներում՝ յուրաքանչյուր առաջադրանքի համապատասխան համարների տակ, դի՛ր X նշաններ:

Մաղթում ենք հաջողություն:

Ա մակարդակ

1

Համարակալված բառերում և բառաձևերում բաց թողած տառերը (տառակապակցությունները) պատասխանների ո՞ր շարքի բոլոր թվերի դիմաց են ճիշտ նշված:

1. հասարակա-ային երկիր, 2. եղնիկների խայ-ալը, 3. կարկաչ-ն առվակ, 4. Ա-թամար կղզի, 5. աչքի կո-, 6. ա- ու ահյակ, 7. աշխարհի չորս ծա-երը, 8. Սոֆ- մայրաքաղաք:

- 1) 1-ծ, 2-թ, 4-ղ, 6-ջ
- 2) 2-տ, 3-ու, 5-պ, 7-գ
- 3) 1-ծ, 4-ղ, 6-չ, 8-իա
- 4) 3-յու, 5-պ, 7-գ, 8-իա

2

Ո՞ր շարքի բոլոր բառերի (բառակապակցությունների) բաղադրիչներն են գրվում *անջատ*:

- 1) ի(մի)բերել, ծայրից(ծայր), տեր(Սարգիս), (այսու)հետև
- 2) դեմ(դիմաց), Սանկտ(Պետերբուրգ), երկու(երրորդ), ի(զեն)
- 3) ըստ(իս), սրբություն(սրբոց), կուժ(կոտորուկ), դուռ(դռան)
- 4) (առ)այն, ձեռք(բերել), նոր(խարբերոցի), ինչ(որ)է

3

Ո՞ր շարքի բաղադրյալ հատուկ անունների բոլոր բաղադրիչներն են գրվում *մեծատառով*:

- 1) ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԱՄԵՐԻԿԱ, ԹԱԻԼԱՆԴԻ ԹԱԳԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆ, ԵՐԵՎԱՆԻ ՄԱՏԵՆԱԴԱՐԱՆ, ՍՈՂՈՄՈՆ ԻՄԱՍՏՈՒՆ
- 2) ՄԵԾ ՀԱՅՔ, ԼՅՈՒԴՈՎԻԿՈՍ ՏԱՄՆՎԵՑԵՐՈՐԳ, ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԼԵՌՆԱՇԽԱՐՀ, ՀԵՌԱՎՈՐ ԱՐԵՎԵԼՔ
- 3) ՄՈՎՍԵՍ ՄԱՐԳԱՐԵ, ՏԻԳՐԱՆ ՄԵԾ, ԺԱՆ ԲԱՏԻՍՏ ՄՈԼԻԵՐ, ՆՈՐ ԲԱՅԱԶԵՏ
- 4) ՎԵՐԻՆ ԱՐՏԱՇԱՏ, ԲԱՐԵՀՈՒՍՈ ՀՐՎԱՆԴԱՆ, ՌԻՉԱՐԴ ԱՌՅՈՒԾԱՍԻՐՏ, ՌՈՒՍԱՍՏԱՆԻ ԳԱՇՆՈՒԹՅՈՒՆ

4

Ո՞ր շարքի բոլոր բառերում երկինջյունի հնչյունափոխություն կա:

- 1) մեհենական, կղզեխումբ, հուզախառն, բնավեր
- 2) ատենակալ, աշխուժորեն, հեծելագոր, ալրաթաթախ
- 3) խուզարկու, վարագուրել, քրիստոնեական, ալեծուփ
- 4) թուլակազմ, կենսախինդ, գուշակություն, միութենական

5

Ո՞ր շարքի բոլոր բառերում *ը*-ի սղում կա:

- 1) փխրուն, մանրավաճառ, ակնհայտ, ծնրադիր
- 2) բարձրաձայն, եզրային, աստղագարդ, դատրիկ
- 3) ցածրահասակ, ծանրաձող, սանդղահարթակ, երփներանգ
- 4) մեղրածոր, կարծրանալ, սանրել, կակղամորթ

6

Ո՞ր շարքի բոլոր բառերն են իրար հոմանիշ:

- 1) վարանում, տարակույս, երկբայություն, մեղադրանք
- 2) աջակցել, նպաստել, սատարել, ձոնել
- 3) մեծանուն, հանրաճանաչ, հռչակավոր, երևելի
- 4) սնամեջ, փուչ, ունայն, ընչագուրկ

7

Ո՞ր շարքի բոլոր գույգերն են կազմված հականիշներից:

- 1) իրազեկ–անտեղյակ, քամահրանք–բամբասանք, բացասում–հաստատում
- 2) զարդարուն–անպաճույճ, անթաքույց–սքողված, կայտառ–շենշող
- 3) շաղակրատ–քչախոս, գժտվել–հաշտվել, տարտամ–որոշակի
- 4) խաղաղ–փոթորկուն, անդորր–սաստիկ, լայնարձակ–անձուկ

8

Ո՞ր դարձվածքի բացատրությունն է սխալ:

- 1) *մի սանրի կտավ* – նույն բացասական հատկություններն ունեցող
- 2) *գլխի տակ փափուկ բարձ դնել* – սնոտի խոստումներով խաբել
- 3) *ուրբաթը շուտ գալ, քան շաբաթը* – դժվար իրավիճակում արագ կողմնորոշվել
- 4) *սևը սպիտակ դարձնել* – սուտը որպես ճշմարտություն ներկայացնել

9

Ո՞ր նախադասության մեջ բառագործածության սխալ կա:

- 1) Ծերունու հետնորդները սրբությամբ պահպանում էին նրա թողած մասունքները:
- 2) Որդին վերջապես տեղի տվեց մոր թախանձագին խնդրանքին:
- 3) «Ես իմ անուշ Հայաստանի» բանաստեղծության վերջին քառյակը մեծ տաղերգուի քանքարի փայլատակումն է:
- 4) Հնագետները պեղելով կավից օրական գատում են մի ուլունք, ջնարակած մի կտոր ափսե, մի կոպիտ արծաթադրամ:

10

Ո՞ր տարբերակում է ընդգծված բառը իմաստով տարբերվում մյուս տարբերակներում ընդգծվածներից:

- 1) Կամ ինչպես քաջքերն **այրերի** մթնից,
Երբ նայում է մարդ քարափի գլխից
Կամ թե ուշացած անցնում է ձորով,
Խաբում են, կանչում ծանոթ ձայներով:
- 2) Այդպես էլ ծնվեց մեկը նրանցից,
Ծնվեց նա՝ **Այր** մի՛ Մաշտոց անունով:
- 3) Հաշվեսեղանի հետևում նստած էին սրճարանի տերերը՝ մի **այր** ու մի կին:
- 4) Ուսումնասիրությունն ավարտելուց հետո կցեց մի հիշատակարան, թե ինքն արդեն **այր** է մի հիվանդ, ձեռքն այլևս հաստատ չէ, չի գորում նաև աչքը:

11

Ո՞ր տարբերակում են ճիշտ նշված բոլոր այն գոյականների համարները, որոնց գործիական հոլովը կարող է կազմվել *բ*-ով:

1. արյուն, 2. կատարում, 3. մաս, 4. անձ, 5. անուն, 6. իրավունք, 7. գորություն

- 1) 1, 3, 5, 6
- 2) 1, 2, 5, 7
- 3) 2, 3, 4, 7
- 4) 2, 4, 5, 7

12

Ո՞ր շարքում ածական *չկա*:

- 1) հպարտորեն, թանկարժեք, ոստրե
- 2) հիմնովին, հեռավոր, հեծելագոր
- 3) բազմիցս, բրոնզաձույլ, խորտիկ
- 4) նույնպիսի, անշուշտ, առանձնապես

13 Ո՞ր նախադասության մեջ թվական կա:

- 1) Ծաղրածուի խոսքերը վաթսուամյա Լիր արքայի սրտում կասկած են ծնում. մի՞թե կրտսեր դուստրն էլ նման է մյուսներին:
- 2) Երեկոյան, երբ երկնքում սավառնում էին մեր թռուցիկները, թվում էր, թե քաղաքի վրա լողում են տասնյակ լուսիններ:
- 3) Նրան պատասխանեց զանգակի դողանջը, որ քանի՜ երոթդ անգամ լսելի եղավ եկեղեցու բարձրությունից:
- 4) Գետի ջուրը անձրևի յոթերորդ օրը այնքան առատ էր, որ կարող էր սայլերը քշելով տանել:

14 Ո՞ր տարբերակում դերանվան՝ սխալ հոլովաձևով գործածություն չկա:

- 1) Ես քո վրա հույս չեմ դնում:
- 2) Մեզ մոտից մինչև այդ գյուղը ոտքի ճանապարհ է:
- 3) Նա դեռ իր օրում վիշտ ու տառապանք չէր տեսել:
- 4) Մինչև լեռնագագաթը իմ հետ ոչ ոք չբարձրացավ:

15 Ո՞ր շարքի բոլոր բայերն են ա խոնարհման:

- 1) եկավ, ասաց, հասկացել են
- 2) հուսանք, դարձի՛ր, դողացող
- 3) բարձրացի՛ր, ծիծաղում են, վշշում է
- 4) մնացինք, կհավատա, խոսում էր

16 Ո՞ր նախադասությունն է բարդ ստորադասական:

- 1) Եթե Աստղիկը զիջող էր ու դյուրահավատ, ապա Գոհարը հիշաչար էր ու համառ:
- 2) Երկրի թագավորը՝ հեղիեղուկ ու փոքրոզի մի մարդ, նախանձում էր քաջ զորապետի հռչակին՝ իրեն զգալով նվաստ ու չնչին:
- 3) Քահանան լուռ ու խորհրդավոր ասեղնագործում էր տառերը, օրը՝ մեկ տառ, երբեմն նաև պատմություններ էր անում սուրբ Մաշտոցի մասին:
- 4) Միջնադարյան գրիչները գրքի մասին արտահայտվել են այնպես, ինչպես կարտահայտվեին կենդանի մարդու մասին:

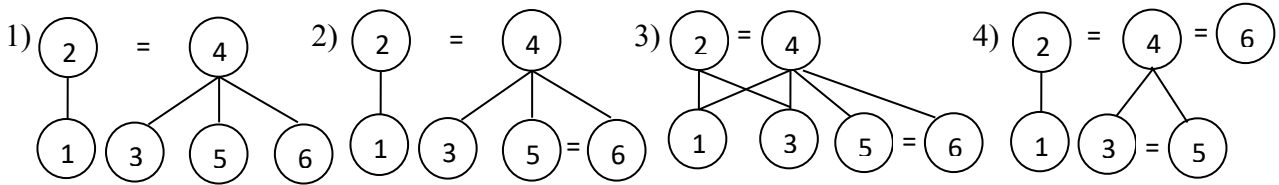
17 Ո՞ր տարբերակում են ճիշտ նշված այն նախադասությունների համարները, որոնցից երկուսում էլ բացահայտիչ կա (նախադասությունները կետադրված չեն):

1. Նրա ահեղագոչ ձայնը անցավ որպես փոթորիկ այդ երկրի մի սահմանից մինչև մյուս սահմանները:
2. Թեև քաղաքն այլևս հրապույր չուներ սակայն ամեն ինչ մի ամբողջ աշխարհ էր դիտողի համար և նավթային արդյունաբերությունը և հանքերը և նավագնացությունը:
3. Աշնան պայծառ առավոտ էր Արարատյան դաշտի հրաշագեղ մի առավոտ:
4. Քաղաքապետ իշխանը հպարտ ու վեհ ճոխ ու զարդարուն հագուստով այդ մարդը գալիս էր դանդաղ քայլերով շրջապատված շքախմբով:

- 1) 1, 2
- 2) 2, 3
- 3) 1, 3
- 4) 2, 4

18 Ո՞րն է տրված նախադասության գծապատկերը:

Ով մի քանի օր տեսած չէր լինում Նահապետի աշխատելը, նկատում էր տարբերությունը, ով ամեն օր էր տեսնում, կարծում էր, թե պատն անշարժ իր տեղում է և բոլորովին չի բարձրանում:



19 Ո՞ր նախադասության մեջ միջոցի խնդիր կա:

- 1) Սամույրն մեծ օձիքով վերարկուն հագին՝ նա շրջում էր Սյունիքում՝ աղետի դեմն առնելու համար միջոցներ որոնելու:
- 2) Երեկոները մենք հաճախ էինք հավաքվում, կարոտով պատմում մեր անցյալից:
- 3) Ուզեցի, որ դու պայծառ ու մաքուր լույսերով անշեջ Եվ խորհուրդներով դյութես վերստին սիրտս տարագիր:
- 4) Միջնաբերդ տանող ճանապարհը գնալով դառնում էր դժվարագնաց, իսկ խմբով այցելողների համար՝ ընդհանրապես անանցանելի:

20 Ո՞ր նախադասության մեջ համաձայնության սխալ չկա:

- 1) Սարդարապատում ողջ հայ ժողովուրդը միասնական պայքարի դուրս եկան:
- 2) Դրսում ցուրտ էր, և գյուղի փողոցներում ոչ մի մարդ, ոչ մի կենդանի արարած չէին երևում:
- 3) Պետական բոլոր մուծումները ձեռնարկության կողմից կատարվել են ժամանակից շուտ:
- 4) Այդ օրը պահարանից անհետացան ամուսնու նվիրած մատանին մի քանի ուրիշ զարդերի հետ:

21 Ո՞ր նախադասության մեջ կետադրական սխալ կա:

- 1) Ընթրատ մի ծառ՝ առույգ, առողջ ոստերով, անտեսելով արգելքները՝ անվրդով բարձրանում էր վեր՝ դեպի ամպշող լեռները:
- 2) Քանի դեռ լույս էր, և ճանապարհը՝ լայն, գնում էի արագ՝ խուսափելով տարատեսակ վտանգներից և փորձանքներից:
- 3) Ադամը ծանր ու հաստատուն քայլերով հետևում էր Լիլիթին՝ աչքերը չհեռացնելով նրա՝ բոցերի պես ծփծփացող մազերից:
- 4) Թե ում էի պարտական իմ փրկության համար, ես այդպես էլ չիմացա, բայց այդ միտքն ինձ երկար ժամանակ տանջում էր:

22 Ո՞ր տարբերակը տեղադրելու դեպքում քերականորեն և տրամաբանորեն ճիշտ նախադասություն կստացվի:

Տարերային ահեղ ուժերը մեզ կիսեցին, բաժանեցին առժամանակ,

- 1) չնայած թոհուրոհի մեջ էին ժամանակի ու տարածության բոլոր իրերը:
- 2) անցնելով մի վայրկյանի պես:
- 3) որ անպարտելի կարոտով համակված՝ անթիվ դարերից հետո նորից գտնենք իրար:
- 4) բայց միշտ անբաժան ու միացած, անմեկին սիրով, իրարից անհագ:

23

Նախադասությունները նշող թվերի դասավորության ո՞ր տարբերակն է համապատասխանում այդ նախադասությունների տրամաբանական և քերականական ճիշտ հաջորդականությանը:

1. Արևմտյան Ասիայի տոթակեզ, անանձրև կլիմայի պատճառով ջուրն ուժեղ գոլորշիանում է ծովի մակերևույթից, բայց միայն մաքուր ջուրն է գոլորշիանում. լուծված աղերը մնում են ծովում և մեծացնում ջրի աղիությունը:
2. Հանրահայտ Մեռյալ ծովի ջուրն արտակարգ աղի է, այնքան, որ նրա մեջ չի կարող ապրել ոչ մի կենդանի էակ:
3. Մեր մարմնի կշիռը նկատելիորեն փոքր է նույն ծավալով խիտ աղի ջրի կշռից, ուստի մարդը Մեռյալ ծովում, ըստ լողալու օրենքի, ջրի երեսն է դուրս գալիս այնպես, ինչպես հավի ձուն է աղի ջրի երեսը դուրս գալիս (իսկ խմելու ջրի մեջ սուզվում է):
4. Մեռյալ ծովի մեծ աղապարունակությամբ է պայմանավորված նրա այն առանձնահատկությունը, որ այդ ծովի ջուրը նկատելիորեն ծանր է սովորական ծովերի ջրերից. այդ ծանր հեղուկի մեջ հնարավոր չէ սուզվել:

- 1) 1, 3, 2, 4
- 2) 2, 1, 3, 4
- 3) 2, 1, 4, 3
- 4) 1, 3, 4, 2

24

Ո՞ր հատվածը արևմտահայերենով չէ:

- 1) Դեղի՛ն վարդեր մայիսի,
բուրումներով խնկավետ
թալկության մը մեջ հավետ
կը տժգունին մեկուսի:
- 2) Ես այգերով ու ցայգերով
Հաճախ մենակ կ'անրջեմ
Անհնարին, երկնագորով
Մեր մը, որուն տերը չեմ:
- 3) Էրնեկ ես անոր կու տամ,
որ առեր իւր եարն է փախեր.
Ոնց որ ըզկարմուջն անցեր,
ջուրն ելեր, զկարմուջն է տարեր:
- 4) Իրիկվան մեջ, գյուղին քով,
Կը մրմնջե գունն ուռիին տակ շքեղ:
Չայն կը լեցնե աղբյուրն երգովը բյուրեղ,
Աստղը՝ բյուրեղ արցունքով:

25

«Մասնա ծռեր» էպոսի («Մասունցի Դավիթ» համահավաք բնագիր) վերաբերյալ ո՞ր պնդման մեջ սխալ կա:

- 1) Փոքր Մհերը լուծում է հոր վրեժը՝ սպանելով Չմշկիկ Սուլթանին և կոտորելով նրա զորքը:
- 2) Իմանալով Դավթի մահվան մասին՝ Խանդութը իրեն բերդի գլխից ցած է նետում և մահանում:
- 3) Հեռանալով Բաղդադից՝ իրենց ճանապարհին Մանասարն ու Բաղդասարը տեսնում են մի բարակ, բայց զորեղ առու, որի ակունքի մոտ իրենց համար ամրոց են կառուցում:
- 4) Հոր անեծքով Փոքր Մհերը մնում է անմահ ու անժառանգ, դևերը բռնում են նրան և փակում Ազռավաքարում:

26

Գրերի ստեղծումից հետո առաջինը Աստվածաշնչի ո՞ր գիրքը սկսեցին թարգմանել Մեսրոպ Մաշտոցն ու իր աշակերտները:

- 1) Դավթի սաղմոսները
- 2) Ժողովողի գիրքը
- 3) Սողոմոնի առակները
- 4) Ծննդոց գիրքը

27

Ո՞րն է Պ. Դուրյանի գլխավոր մտահոգությունը «Իմ ցավը» բանաստեղծության մեջ:

- 1) թշվառության մեջ գտնվող հայրենիքին առանց օգնած լինելու մեռնելը
- 2) երիտասարդ տարիքում մեռնելը
- 3) առանց սիրո վայելքի կյանքից հեռանալը
- 4) ճակատագրի պարտադրած մշտական ցավն ու տառապանքը

28

Ա. Բակունցի ո՞ր պատմվածքից է տրված հատվածը:

«Եվ այդ հին հավատով էլ վերջանում էին Շարմաղ բիրու կրոնական զգացումները: Եկեղեցի չէր գնում. ո՛չ աղոթք գիտեր, ո՛չ ծանոթ էր եկեղեցական ծեսերի: Բայց և այնպես մի խորհրդավոր ակնածանք էր ապրում, երբ երեկոյան երգում էին զանգերը, երգում էր և հին դուռը»:

- 1) «Սպիտակ ձին»
- 2) «Ալախական մանուշակ»
- 3) «Սիրհավ»
- 4) «Խոնարհ աղջիկը»

29

Ո՞րը չ. Թումանյանի քառյակի առաջին տող չէ:

- 1) Խոր սուզվեցին ակն աղբյուրի...
- 2) Ինչքա՛ն ցավ եմ տեսել ես...
- 3) Լինե՛ր հեռու մի անկյուն...
- 4) Կյանքս արի հրապարակ, ոտքի կոխան ամենքի...

30

Տրված հատվածներից ո՞րն է Ա. Իսահակյանի «Արու-Լալա Մահարի» պոեմից:

- 1) Ե՛վ անապատում, և՛ հավերժական
Անուրջում հոգիս կլսե, կզգա
Դողանջը զանգի տիեզերական
Եվ մեղմ կզգվե տատասկին դժնյա:
- 2) Նիրհ էին մտել ծաղկունքը բուրյան՝ ադամանդներով, շքեղ զինդերով,
Ծիածանաթև հավքերը իրար գուրգուրում էին քնքուշ մրմունջով:
- 3) Գնա՛, քարավա՛ն, ինձ հետդ քա՛րշ տուր
Օտար, ամայի ճամփեքի վրա.
Ուրտեղ կհոգնիս՝ գլուխս վար դիր
Ժեռ-քարերի մեջ, փշերի վրա:
- 4) Ո՛չ իշխանություն, ո՛չ կռիվ, ո՛չ կին
Չեն հափշտակում հիվանդ իմ հոգին:
Դողանջն է միայն ձիգ քարավանի
Հեռավոր, անհայտ ճանապարհների
Հրապույրներով դյութում իմ հոգին
Թափառումների տենչով անմեկին:

31

Գ. Չոփրասյի ո՞ր նորավեպից է տրված հատվածը:

«Կր բավեր, որ իր ճարտարության փորձը տար ամենեն անմատչելի կարծված տուները կողոպտելով, ու հոժարությամբ ետ պիտի տար գողոնը, թե որ բռնվելու վախը չըլլար»:

- 1) «Ջարուղոն»
- 2) «Ճիտին պարտքը»
- 3) «Այինկա»
- 4) «Փոստա՛լ»

32

Ո՞ր բառն է բաց թողած:

*Վտարանդի, երկրում աղոտ,
Լուսե՛ղ, քեզ եմ երագում,
Եվ հնչում է, որպես աղոթք,
..... քո լեզուն:*

- 1) Արքայական
- 2) Հազարամյա
- 3) Բիբլիական
- 4) Վաղնջական

33

Ո՞ր բառերում վերջածանց կա.

- 1. օծյալ, 2. ծաղիկ, 3. ելուստ, 4. դանակ, 5. հրաշապատում, 6. քառակուսի, 7. առունին, 8. խորաքնին:

34

Ո՞ր տարբերակներում է նախադասության անդամի պաշտոնը սխալ նշված:

Մի թխպամած օր, երբ ես և Հովհաննես Թումանյանը Լոռուց վերադառնում էինք Թիֆլիս, երկար սպասեցինք հայկական գնացքին, որը պիտի կազմվեր հենց այդտեղ՝ կայարանում, բայց այդ գործն ուշանում էր, և ոչ ոքի հայտնի չէր՝ երբ պատրաստ կլինի:

- 1. կայարանում – տեղի պարագա
- 2. երկար – որոշիչ
- 3. որը – ենթակա
- 4. պատրաստ – ուղիղ խնդիր
- 5. ոչ ոքի – հանգման խնդիր
- 6. հայտնի չէր – բաղադրյալ ստորոգյալ

35

Ո՞ր նախադասություններում անորոշ դերբայ կա:

- 1. Մեր դժվարն էլ ինքնիրեն է լինելու, ու քո հեշտն էլ մի պատճառ է հնարելու, որ չլինի:
- 2. Նրանք գնում էին անհայտ մի ուղով՝ փրկվելու հույսը սրտներում պահած:
- 3. Այդ հովտի առվից ջուր խմելու էին գալիս եղնիկներ, ուլեր ու գառներ:
- 4. Նրանց ձգված մկաններում ուժն է նստել խոնավ հողի:
- 5. Այդ մենք ենք գալու, որ հինը փոխենք, որ աշխարհին տանք սեր ու խնդություն:
- 6. Պետք էր այդ մասին անպայման հայտնել սպարապետին:

36 Ո՞ր բառերում հնչյունափոխություն կա.

1. գահավիժել, 2. որդյակ, 3. հրավեր, 4. ընչաքաղց, 5. հանդիսավոր, 6. գեղծարար,
7. դեռափթիթ, 8. ուխտադրուժ:

37 Ո՞ր տարբերակներում է ենթակայի արտահայտությունը սխալ նշված (*տրված խոսքի մասով արտահայտված ենթակա չկա*):

1. Ու եկողներն էլ խորհուրդ չեն տալու Փնտրել անհնարն ու անկարելին: (*ածական*)
2. Տխրությունս անուշ է որպես Հեռավոր, հեռավոր կարկաչ: (*գոյական*)
3. Կածանները նրանց անձանոթ են ու երկյուղալի. մանուկները չգիտես ինչ ձորեր են մտնում: (*դերանուն*)
4. Գլխավոր հրապարակում կանգնածները ջահել տղաներ ու պարուհիներ էին: (*անդեմ բայ*)

38 Ո՞ր նախադասություններում բուք պիտի դրվի (նախադասությունները կետադրված չեն):

1. Նավի առաջամասում գլխիկոր կանգնածը մտախոհ դիտում էր վճիտ ջրի մակերևույթը մարմարի նման անշարժ և մարմարի նման ողորկ:
2. Նրա առաջ ծառացել էին լուրջ խնդիրներ պետք է բնակարան գտներ նաև աշխատանքի մասին պիտի հոգար:
3. Բոլորին մեկ առ մեկ աչքի անցկացնելուց հետո հպարտ կեցվածքով վեր կացավ նստած տեղից ու մոտենալով ձեռքով բարևեց յուրաքանչյուրիս:
4. Լուսնկա գիշերներին խարույկի մոտ երիտասարդը ձկնորսների հետ ունկնդրում էր նրանց սագի հոգեհմա ելևէջները ծովի անուշ ձայնը:
5. Ինչպիսի ցնցող տպավորություն թողեց մեզ երիտասարդ գրողներիս վրա նրա նոր գիրքը:

39 Տրված բառերից քանիստ՞ւմ ուղղագրական սխալ կա.

հանդիպակած, հափշտակել, անհողդիհողդ, երկվորյակ, դիցուկ, կառկառուն, լայնափողք, գաղթագողի:

40 Տրված բառերից քանի՞սն են կրկնավոր բարդություն.

անթիվ-անհամար, մարդ-մուրդ, առոք-փառոք, այսօր-վաղը, գրել-կարդալ, լեփ-լեցուն, լավ-վատ, նետ-աղեղ:

41 Տրված բառերից քանիսի՞ հոգնակի թիվն է կազմվում *-եր* վերջավորությամբ.

պատճեն, հրշեջ, աշխատավարձ, ատամնաբույժ, հողատեր, մաքսանենգ, հորաքույր, տոնածառ:

42 Տարբերակներից քանիստ՞ւմ է ընդգծվածը գերադաս նախադասություն:

- Դաժան բանտում եղբոր զարհուրելի նահատակությունը խելագարեցնում էր նրան, և հոգին ամենևին չէր ուզում ընդունել, որ եղբայրն այլևս չկա:
- Ով էր դա՝ ոչ ոք չէր կռահում, որովհետև դիմակալի տակ դժվար էր ճանաչել նրան:
- Կրակը քրքջում էր մշակների միամիտ փորձերի վրա, և բոցերի լեզուները, քվում է, արձակում էին դիվային հռչակներ:
- Դու սրբություն չես ճանաչում, և դրանից է, որ քո սուրը հենց քո դեմ է ուղղվում:

43

Նախադասության անդամներից քանիսի՞ ձևաբանական վերլուծության մեջ սխալ կա:

Եթե շրջանցեինք վարարած գետը կամ գնայինք մեծ ճանապարհով, որ հեռացնում էր մեր նպատակակետը, կկորցնեինք շատ ժամանակ, ուստի գետի միջով անվարան գնացինք առաջ:

- **շրջանցեինք** – ըղձական եղանակ
- **շատ** – չափի մակբայ
- **հեռացնում էր** – պատճառական բայ
- **որ** – ստորադասական շաղկապ
- **վարարած** – ածական
- **առաջ** – կապ, հետադրություն

44

Տրված հատվածում պատկերավորման-արտահայտչական նշված միջոցներից քանի՞սն են գործածված.

հանգավորում, համեմատություն, մակդիր, շրջադասություն, չափազանցություն:

Թղթից շինած ծաղիկների պես հիվանդոտ,
Թոքախտավոր ստեղների պես ռոյալի,
Փոշուց կերած նկարների նման անթով,
Որպես մեռած գեղեցկուհու մի հայելի՝

Հոգիս տխրել է անբարբառ ու չգիտի՝
Ինչո՞ւ է օրն իրիկնանում ու լուսանում,
Երբ ոչ մի լույս դրսից ընկած ճառագայթի
Չի՞ ամոքում նրա կարոտը անանուն:

45

Տրված 6 պնդումներից յուրաքանչյուրի համար ընտրել *Ճիշտ է, Միսալ է, Չգիտեմ* տարբերակներից որևէ մեկը:

1. Անվանական անդամ նախադասություններում բայ չի կարող լինել:
2. Թերի նախադասություններում ամբողջությամբ գեղջված ստորոգյալը չի կարող վերականգնվել:
3. Բարդ նախադասության բաղադրիչ նախադասություններից մեկը կարող է լինել միակազմ:
4. Թերի նախադասության մեջ ենթական և ստորոգյալը միաժամանակ չեն կարող գեղջվել:
5. Անդամ նախադասությունները, ըստ գերադաս անդամի խոսքիմասային պատկանելության, լինում են երկու տեսակի՝ անվանական և բայական:
6. Միակազմ նախադասությունները չունեն կիրառության նույն հաճախականությունը, ինչ երկկազմները:

Բ մակարդակ

46 Համարակալված բառերում բաց թողած տառերը (տառակապակցությունները) պատասխանների ո՞ր շարքի բոլոր թվերի դիմաց են ճիշտ նշված:

Պապի շքախմբի անդամները զբոսնում էին հե-ենական(1) հինավուր-(2) մայրաքաղաքում և դիտում շուրջբոլորը: Շուկայի խյրտուքը ապշեցնում էր: Միր-կան(3) երկարաքղանցք հագուստները խառնվում էին բյուզանդական ոսկ-առ(4) պատմուճաններին: Կային զգ-շավոր(5) վաճառականներ, խր-վիլակներ(6) հիշեցնող սևամոր-(7) գերիներ: Մի կին խ-թին(8) բարբառով ինչ-որ աղո-քներ(9) էր մրմնջում: Արարները վաճառում էին ու-տեր(10) ու ձիեր:

- 1) 1-լ, 2-ց, 5-ու, 10-դ
- 2) 3-յա, 6-տ, 7-թ, 10-դ
- 3) 2-ց, 6-տ, 8-ր, 9-թ
- 4) 1-լլ, 4-եվ, 5-ույ, 8-ր

47 Ո՞ր շարքի բոլոր բառերում է գաղտնավանկի ը-ն ճիշտ տեղադրված:

- 1) հանգց(ը)նել, տ(ը)րտմել, ընկ(ը)րկել
- 2) դռ(ը)նբաց, ս(ը)պանել, խ(ը)մբվել
- 3) կ(ը)նճռոտ, քն(ը)նել, խճ(ը)ճվել
- 4) կ(ը)րկնել, գտն(ը)վել, ձեռն(ը)տու

48 Ո՞ր շարքի բոլոր բառերում արմատի հնչյունափոխություն կա:

- 1) սենեկապետ, երևութական, բնափայտ
- 2) օրինապահ, փափկասուն, ընչացք
- 3) դիտանցք, վերնատուն, մնջախաղ
- 4) միջանցք, երգչախումբ, դպրոց

49 Ո՞ր տարբերակում բառի սխալ բացատրություն չկա:

- 1) **խայտաճամուկ** – վառ և բազմազան գույներով, **երախայրիք** – օգտակար խորհուրդ
- 2) **դարակազմիկ** – նոր դարաշրջան բացող, **հանգրվան** – հանգստանալու տեղ, կայան
- 3) **աղորիք** – հացահատիկ աղալու մեքենա, **նյութել** – որևէ դավանության հետևել
- 4) **քիվ** – ժայռի խոռոչ, **կոչնակ** – եկեղեցի հրավիրող զանգ

50 Ո՞ր շարքի բոլոր բառերն են կազմությամբ պարզ:

- 1) հրավեր, երաշտ, նաժիշտ
- 2) դատարկ, խնդիր, գողոն
- 3) պնակ, սնունդ, տրտում
- 4) ճանապարհ, ընկույզ, սնոտի

51 Ո՞ր շարքի բոլոր բառերն են կազմված մեկ արմատից և երկու ածանցից:

- 1) վերաքննիչ, դժկամորեն, բուրաստան, չխոսկան
- 2) վարկավորում, մակերեսային, համապարփակ, անարժեք
- 3) անընթեռնելի, տարատեսակ, բեմադրիչ, համալսարան
- 4) տմարդի, ապավինում, փոխօգնություն, բաղդատական

52

Ո՞ր շարքի բառերից *նչ մեկի* որևէ արմատի *չի* կարող միանալ տրված վերջածանցը և բառ կազմել առանց երկրորդ ածանցի:

- 1) *-ային* -առաջնեկ, խորհրդակցել, մազանոթ
- 2) *-մունք* -փետրվար, անբաժանելի, ուսանող
- 3) *-ոն* -պարագլուխ, ծամկալ, վարձկան
- 4) *-ենի* -նշածող, ընձառյուծ, թզուկ

53

Ո՞ր շարքի բոլոր բառերն են ենթարկվում ներքին հոլովման:

- 1) եղբայր, գարուն, դեղատուն
- 2) հուշասյուն, ցասում, գայլաշուն
- 3) ձյուն, բազմանկյուն, ավյուն
- 4) վանահայր, ուրախություն, դերանուն

54

Ո՞ր նախադասության մեջ մակրայ կա:

- 1) Գետնափորի թանձր խավարն ու գերեզմանային լռությունը հիշեցնում էին, որ այդ ամենն արդեն անդարձ երազ է:
- 2) Նա մոտեցավ չարխին, և ոտքերն սկսեցին շարժվել համաչափ ռիթմով:
- 3) Բարձրանալով քարե փոքրիկ սանդուղքներով՝ մտա մի ընդարձակ սենյակ՝ ցածր առաստաղով:
- 4) Ձորի ճանապարհով՝ մեղվանոցի մոտով, դեպի գետն իջան գյուղ եկած հովեկները:

55

Ո՞ր նախադասության բոլոր բայերն են կազմությամբ պարզ (առանց բայական ածանցի):

- 1) Բողարը ջահել շուն էր. գայլից դեռ մի քիչ վախենում էր, այդ պատճառով էլ հաչում էր դեռ հեռվից:
- 2) Ես կրունկներով խփեցի ձիու կողերին, մի անգամ էլ նա կանգնեց հետին ոտքերի վրա, զիլ խրխնջաց և առաջ նետվեց:
- 3) Ձին թռավ որթատունկերի և փոքր ծառերի վրայով և ինձ գետին զցելով՝ վազեց հեռու:
- 4) Ձիերի բազմության մեջ քուռակն իր մորն էր փնտրում և վազվզում էր ու կանչում՝ բարակ վրնջալով:

56

Ո՞ր նախադասության մեջ ներգործական սեռի բայ կա:

- 1) Պատահե՞լ է ձեզ ձմռան բքին լինել դրսում՝ խավարի մեջ, երբ սառչում է ձեր դեմքը, և ենթադրվում է, թե փրկության ուղի չկա, և հանկարծ ցոլում է վիթխարի մի կրակ:
- 2) Երբ բակ մտա, ինձ այնպես թվաց, թե սպիտակ տան ներսում ինչ-որ մարդիկ են հավաքվել, ու մեկը, իր ափերից դուրս եկած, գոռոռում է:
- 3) Ինչպես ամեն ինչից երևում էր, Պետրոսը չէր դառնալու այն առաքյալը, որն անհրաժեշտ էր գյուղին:
- 4) Խառնվել է գլխում հին ու նորը, միտքը տկարացել է, և էլ երբեք չի իմանա, թե ինչ է սպասվում վաղը:

57 Ո՞ր շարքի բոլոր բառերն են շաղկապներ:

- 1) քանի դեռ, եթե, բայց, թեպետ
- 2) թե, որ, թեկուզ, արդյոք
- 3) իսկ, հենց, որովհետև, համուն
- 4) թե չէ, կամ, գոնե, քան

58 Ո՞ր նախադասության մեջ պակասավոր բայ չկա:

- 1) Երբ նայում է, որ ափերին ես չկամ, Մոլորվում է Լորագետը ու գնում:
- 2) Ես չգիտեմ՝ ուր են տանում հեռավոր Ուղիների ժապավեններն անհամար:
- 3) Արժե՞ր, որ այդքան դու քեզ քրքրեիր, Երբ որ ուժերդ չէին ներելու:
- 4) Ինչ եղել եմ, եղել, Միայն չասեք, թե ես Ավելորդ եմ եղել:

59 Տրված նախադասություններից որի՞նքն է ստորադաս նախադասության բնույթը սխալ նշված:

- 1) Ներկաների համար պարզ էր, որ կինը հիվանդի խոսքերին նշանակություն չէր տալիս: (*ուղիղ խնդիր*)
- 2) Քո նվերը ինձ այն կլինի, եթե կարդաս մեր դասականներին: (*ստորոգելի*)
- 3) Չորյանի կինը՝ տիկին Սաթենիկը, շատ սիրալիք ինձ ներս հրավիրեց, թեև ինձ չէր ճանաչում: (*զիջման պարագա*)
- 4) Երիտասարդներից մի փոքր հեռու նստած էր ավանի փոստատան կառավարիչը, որ բարեղեմ, խելոք աչքերով և գորշավուն մորուքով մի մարդ էր: (*բացահայտիչ*)

60 Ո՞ր տարբերակում է բարդ ստորադասական նախադասությունը ճիշտ փոխակերպված պարզի:

- 1) *Այն օրը, երբ Գևորգը վերադարձավ ճամփորդությունից, որոշեցին նրան ամուսնացնել:*
Գևորգի՝ ճամփորդությունից վերադառնալուն պես որոշեցին նրան ամուսնացնել:
- 2) *Հոր երազանքն այն է, որ որդին իր նման քանդակագործ դառնա:*
Որդու՝ իր նման քանդակագործ դառնալը հոր երազանքն է:
- 3) *Երևում էր՝ ինչպես է հանդերի վրա աղեղ տալիս հնձվորի գերանդին:*
Երևում էր հնձվորի գերանդու՝ հանդերի վրա ինչպես աղեղ տալը:
- 4) *Գյուղի բնակիչները վախից կծկվել էին բարձրաբերձ լեռան անմատչելի ծերպերում, որ ներքևից չէին երևում:*
Գյուղի բնակիչները վախից կծկվել էին ներքևից չերևացող բարձրաբերձ լեռան անմատչելի ծերպերում:

61 Ո՞ր նախադասության մեջ է դերբայական դարձվածը (*դերբայը իր բոլոր լրացումներով*) ճիշտ ընդգծված (նախադասությունները կետադրված չեն):

- 1) Արտառոց է ինձ համար երբ դրամատիկական երկը համեմատում են բամբակի իսկ ներկայացումը նրանից ստացված հագուստի հետ:
- 2) Երկար ճանապարհից հոգնած տարեց ուղևորը գլուխը հենել էր գնացքի պատուհանին:
- 3) Նրա ձախողման պատճառը ուսուցչի հանձնարարությունները ժամանակին չկատարելն էր:
- 4) Պատերազմից հետո մենք ձեռքներս փողոցի անցորդներին պարզած կանգնել էինք եկեղեցու դռան մոտ:

62

Փակագծերում տրված բառերի ո՞ր հերթականությունն է համապատասխանում նախադասության մեջ դրանց տեղադրման ճիշտ կարգին (բառերը տրված են ուղիղ ձևով):

*Մարոյանը գրել է՝ իր գրողներից մեկի՝ Անտոն Չեխովի սկզբունքին.
«Իրավացի է նա, ով անկեղծ»:*

(1. հռչակել, 2. սիրել, 3. եմ, 4. հետևել)

- 1) 4, 2, 1, 3
- 2) 2, 4, 1, 3
- 3) 4, 3, 2, 1
- 4) 2, 3, 4, 1

63

Հատվածներից ո՞րն է Հ. Մահյանի «Անտառում» բանաստեղծությունից:

- 1) Ծանր նստել է և ամեն մեկին
Իրեն արժանի պատիվն է տալիս.
Վայրի աղավնուն՝ հանճարը վայրի,
Մոլորված ամպին իր քիվն է տալիս,
Խրտնած քարայծին՝ մութն իր քարայրի:
- 2) Կախվել է ժայռը անդունդի վրա
Եվ դարեր այդպես կախված է մնում,
Ջրերի մեջ են ոտքերը նրա,
Իսկ գլխին հոգնած ամպերն են քնում:
- 3) Արևոտ մի սար եմ հիշում՝
Ճակատին ձյունի պատառիկ,
Մարն ի վար բարակ մի առու՝
Շուրթերին հայրեն ու տաղիկ...
- 4) Փայտահատը հին երգն էր կրկնում
Եվ տաք սղոցն իր յուղում էր կրկին,
Թեղին անտարբեր ականջ էր դնում
Տապալված կաղնու խուլ հառաչանքին:

64

Ո՞ր նախադասության մեջ փակագծեր *չպիտի* դրվեն (նախադասությունները կետադրված չեն):

- 1) Հարևան մի կին մի օր իր ծանոթներին հայտնեց թե Իվան բեյը ցնդածի պես է դարձել նա ինքնիրեն շարունակ ժպտում է ձեռքերը մոտեցնում սառը վառարանին ու իրար շփում:
- 2) Մի օր դա իրենց բաժանման յոթերորդ օրն էր հանկարծ դուռը թակեցին և ինչ-որ անձանոթ մարդ նրան նամակ հանձնեց:
- 3) Ի վերջո դժվար կյանքս ու խաբված սերերս էին որ ինձ դարձրին այն ինչ կամ և համարձակվում եմ ասել ի դեպ սա ինքնագովություն չէ ես ինձ դուր եմ գալիս:
- 4) Տաթևի նշանավոր վանքում Հովհան Որոտնեցու նա նաև նույնանուն համալսարանի հիմնադիրն էր ծավալված գործունեության շնորհիվ միջնադարյան Հայաստանում Տաթևը կրթական խոշոր կենտրոն է դառնում:

65

Ե. Չարենցի ո՞ր ստեղծագործությունից է հետևյալ հատվածը:

*Եվ արդյոք ո՞վ է երազել այդքան դաժան -
Ու լուսավոր առավոտները իմ հոգու,
Ո՞վ դարձրեց- մի անկրակ իրիկնաժամ,
Ու գորշ սյարան, ու երկնուղեշ փայտեր՝ երկու:*

- 1) «Մահվան տեսիլ»
- 2) «Վահագն»
- 3) «Դանթեական առասպել»
- 4) «Անվերնագիր»

66

Ո՞ր նախադասության մեջ միայն մեկ որոշիչ կա:

- 1) Թռչուններն էլ էին զուգվել, և այնպե՛ս փայլում էին սարյակների սև փետուրները:
- 2) Արթնացող ամպի հառաչն առաջին Գալիս մտնում է ականջը նրա:
- 3) Երևան են ժամանել յոթանասուն խոշորագույն աստղաֆիզիկոսներ:
- 4) Մահախուճապ սերունդների Աջքն է դիպել լույս գագաթին Ու անցել:

67

Ո՞ր նախադասություններում բայի սխալ ձև կամ բայաձևի սխալ գործածություն կա:

1. Հենց այդ պահին՝ փողոցն անցնելուց, զգաց, որ գլխապտույտ ունի:
2. Երբ փորձում էի նրան հիշեցնել տված խոստումները, չլսելու էր տալիս:
3. Անծայրածիր հեռուներում սևին տվող լեռների սուր կատարները ահարկու տպավորություն էին թողում:
4. Մթության մեջ խարխափելով՝ փոքրիկներն առաջ էին շարժվում ու հանկարծակի իրար կանելիս սարսափած ճշում էին ու կծկվում:

68

Ո՞ր հատվածներում հանգման անողղակի խնդիր կա:

1. Է՛հ, ի՞նչ արած, բախտը խռով
Թող աշխարհում մեզ չհիշի,
Միայն ապրենք մենք սիրելով,
Թեկուզ ես՝ քեզ, դու՝ ուրիշի:
2. Ինչպես ծերունին ձայնով պառաված
Չայնակցում է ժիր թռնիկի երգին,
Այնպես էլ ծերուկ անտառը կամաց՝
Արձագանք տալիս ջրի աղմուկին:
3. Բայց հուշերիս մեջ նայում ինձ դարձյալ,
Ժպտում են դարձյալ աչքերը քո ջինջ:
4. Ու քարշ են գալիս ու քարշ են գալիս,
Անքուն ջրի պես դիպչում քարերին,
Անշունչ քարին էլ երնեկ են տալիս:

Երկիր մոլորակը, որքան էլ ուսումնասիրված, այնուամենայնիվ դեռ բազում գաղտնիքներ ունի մեզ համար, գաղտնիքներ, որոնք ուղղակի հնարավոր չէ բացատրել մեր օրյա գիտության զարգացման մակարդակով: Երկրագնդում կան վայրեր, որտեղ ֆիզիկայի ինչ-ինչ օրենքներ պարզապես չեն գործում, օրինակ՝ որոշ վայրերում գնդերը թեք հարթությանը գլորվում են ոչ թե ներքև, այլ վերև, ուրիշ տեղերում առարկաները, որոնք իրականում ուղիղ են կանգնած, ինչ-որ անկյան տակ գետնի վրա թեքված են երևում: Այդպես է, օրինակ, մոլորակի ամենատեղծվածային վայրերից մեկում՝ Կալիֆոռնիայում գտնվող մի փոքրիկ բնակավայրում, որտեղ առաջին անգամ բնակություն են հաստատել հնդկացիները: Այստեղ մի քանի անգամ վերակառուցված տունը այդպես էլ ուղիղ չի կանգնում, թեև ըստ հարթաչափի՝ հիմքը կատարելապես ուղղված է լինում: Ավելին՝ մարդիկ այստեղ իրենց իրական հասակով չեն երևում. ոմանք՝ ավելի բարձրահասակ, մյուսներն ավելի կարճահասակ են թվում:

Վերջին տարիներին կատարված ուսումնասիրությունները ցույց տվեցին, որ այդպիսի անսովոր երևույթներ դիտվում են երկրագնդի տարբեր վայրերում, սակայն հարկ է նշել, որ տարածքները, որոնցում գործում են նման անոմալիաները, խիստ սակավաթիվ են:

Այդ տարածքներն իրենց հետաքրքրությամբ գրավում են զբոսաշրջիկների, ուստի և այդ՝ եկամտաբերության առումով բարենպաստ վայրերում հյուրատներ կառուցող ինժեներների ուշադրությունը:

1. Կալիֆոռնիայի մի բնակավայրում կան տներ, որոնք նույնիսկ վերակառուցումներից հետո էլ ուղիղ չեն կանգնում՝ հակառակ հարթաչափի ցույց տվածի:
2. Աշխարհի տարբեր վայրերում դիտվող անսովոր երևույթները հետաքրքրություն են առաջացնում զբոսաշրջիկների և նրանց համար կացարաններ կառուցող ինժեներների համար:
3. Երկիր մոլորակի բոլոր այն վայրերում, որտեղ անոմալ երևույթներ են նկատվում, մարդիկ իրենց իրական հասակից ավելի բարձր կամ ցածր են թվում:
4. Երկրագնդի որոշ վայրերում դրսևորվում են այնպիսի անոմալ երևույթներ, որոնց պատճառը մեր օրյա գիտությունը դեռևս չի կարողանում պարզել:
5. Հնդկացիները պարզել են, որ Կալիֆոռնիայում ֆիզիկայի մի քանի օրենքներ չեն գործում:

Տրված 6 պնդումներից յուրաքանչյուրի համար ընտրել *Ճիշտ է, Միսալ է, Չգիտեմ* տարբերակներից որևէ մեկը:

1. Հայերենի ժխտական դերանուններն են՝ *ոչ ոք, ոչ մեկը, ոչ մի, ոչ միայն, ոչինչ*:
2. *Այսքան, այդքան, այնքան* ցուցական դերանունները գործածվում են թե՛ որպես գոյականի, թե՛ որպես բայի լրացում:
3. *Ես, դու, նա, ինքը* անձնական դերանունները թե՛ եզակի, թե՛ հոգնակի թվում հոլովվում են գոյականից տարբեր՝ դերանվանական հոլովմամբ:
4. Հարաբերական դերանունները չեն դառնում նախադասության անդամ:
5. Անորոշ դերանուններից ոչ մեկը ենթակայի պաշտոն կատարել չի կարող:
6. *Ես ինքս, դու ինքդ, նա ինքը* կապակցությունների երկրորդ բաղադրիչները բացահայտիչներ են: